ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2018/1215 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 16ης Ιουλίου 2018

σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 148 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ([1]),

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ([2]),

Κατόπιν διαβούλευσης με την Επιτροπή των Περιφερειών,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης ([3]),

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Τα κράτη μέλη και η Ένωση πρέπει να εργαστούν για την ανάπτυξη συντονισμένης στρατηγικής για την απασχόληση, και ιδίως για την προώθηση ειδικευμένου, εκπαιδευμένου και ευπροσάρμοστου εργατικού δυναμικού καθώς και αγορών εργασίας που ανταποκρίνονται στις εξελίξεις της οικονομίας, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της πλήρους απασχόλησης και της κοινωνικής προόδου που προβλέπονται στο άρθρο 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα κράτη μέλη θεωρούν την προώθηση της απασχόλησης θέμα κοινού ενδιαφέροντος και συντονίζουν τη σχετική τους δράση στο πλαίσιο του Συμβουλίου, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές πρακτικές όσον αφορά τις ευθύνες για τη διαχείριση και το εργατικό δυναμικό.

(2) Η Ένωση πρέπει να καταπολεμά τον κοινωνικό αποκλεισμό και τις διακρίσεις και να προωθεί την κοινωνική δικαιοσύνη και προστασία, όπως και την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών. Κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή των πολιτικών και δράσεών της, η Ένωση πρέπει να συνεκτιμά τις απαιτήσεις που σχετίζονται με την προαγωγή υψηλού επιπέδου απασχόλησης, τη διασφάλιση επαρκούς κοινωνικής προστασίας, την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και με ένα υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης και κατάρτισης.

(3) Σύμφωνα με την Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ένωση έχει αναπτύξει και εφαρμόσει μέσα συντονισμού πολιτικών για τη δημοσιονομική, τη μακροοικονομική και τη διαρθρωτική πολιτική. Ως μέρος αυτών των μηχανισμών, οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών, μαζί με τους γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών και της Ένωσης, όπως παρατίθενται στη σύσταση (ΕΕ) 2015/1184 ([4]) του Συμβουλίου, αποτελούν τις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Καθοδηγούν την υλοποίηση της πολιτικής στο επίπεδο των κρατών μελών και της Ένωσης, αντικατοπτρίζοντας την αλληλεξάρτηση μεταξύ των κρατών μελών. Οι προκύπτουσες συντονισμένες εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές και μεταρρυθμίσεις δημιουργούν ένα κατάλληλο συνολικό μείγμα οικονομικών και κοινωνικών πολιτικών το οποίο αναμένεται να επιτύχει θετικά δευτερογενή αποτελέσματα.

(4) Οι κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης συνάδουν με το σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, την ισχύουσα νομοθεσία της Ένωσης και τις διάφορες πρωτοβουλίες της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της σύστασης του Συμβουλίου της 22ας Απριλίου 2013 για τη θέσπιση εγγυήσεων για τη νεολαία ([5]), της σύστασης του Συμβουλίου της 15ης Φεβρουαρίου 2016 για την ένταξη των μακροχρονίως ανέργων στην αγορά εργασίας ([6]), της σύστασης του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 2016 όσον αφορά τις διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων ([7]) και της σύστασης του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2018 σχετικά με ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο για ποιοτικά και αποτελεσματικά προγράμματα μαθητείας ([8]).

([1]) Γνώμη της 19ης Απριλίου 2018 (δεν έχει ακόμα δημοσιευτεί στην επίσημη εφημερίδα).
([2]) Γνώμη της 14ης Μαρτίου 2018 (δεν έχει ακόμα δημοσιευτεί στην επίσημη εφημερίδα).
([3]) Γνώμη της 3ης Μαΐου 2018 (δεν έχει ακόμα δημοσιευτεί στην επίσημη εφημερίδα).
([4]) Σύσταση (ΕΕ) 2015/1184 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουλίου 2015, σχετικά με τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 192 της 18.7.2015, σ. 27).
([5]) ΕΕ C 120 της 26.4.2013, σ. 1.
([6]) ΕΕ C 67 της 20.2.2016, σ. 1.
([7]) ΕΕ C 484 της 24.12.2016, σ. 1.
([8]) ΕΕ C 153 της 2.5.2018, σ. 1.

(5) Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο συγκεντρώνει τα διάφορα μέσα σε ένα γενικό πλαίσιο με στόχο την ολοκληρωμένη πολυμερή εποπτεία των οικονομικών, δημοσιονομικών, κοινωνικών πολιτικών και πολιτικών απασχόλησης και αποσκοπεί στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν την απασχόληση, την εκπαίδευση και τη μείωση της φτώχειας, όπως περιλαμβάνονται στην απόφαση 2010/707/ΕΕ του Συμβουλίου ([1]). Παράλληλα με την προώθηση των στόχων πολιτικής της τόνωσης των επενδύσεων, της επιδίωξης διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και της εξασφάλισης υπεύθυνων δημοσιονομικών πολιτικών, το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο ενισχύεται συνεχώς και εξορθολογίζεται από το 2015. Ενισχύθηκε ιδίως η έμφασή του στην απασχόληση και τα κοινωνικά θέματα και υπήρξε εμβάθυνση του διαλόγου με τα κράτη μέλη, τους κοινωνικούς εταίρους και τους εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών.

(6) Η ανάκαμψη της Ένωσης από την οικονομική κρίση ενισχύει μεν τις θετικές τάσεις της αγοράς εργασίας, αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές προκλήσεις και διαφορές στις οικονομικές και κοινωνικές επιδόσεις μεταξύ και εντός των κρατών μελών. Η κρίση κατέδειξε τη στενή αλληλεξάρτηση των οικονομιών και των αγορών εργασίας των κρατών μελών. Η πρόοδος της Ένωσης προς ένα καθεστώς έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης και δημιουργίας θέσεων εργασίας είναι η βασική πρόκληση που αντιμετωπίζουμε σήμερα. Η πρόκληση αυτή απαιτεί συντονισμένη, φιλόδοξη και αποτελεσματική δράση πολιτικής σε ενωσιακό αλλά και σε εθνικό επίπεδο, σε συμμόρφωση με τη ΣΛΕΕ και την ενωσιακή νομοθεσία σχετικά με την οικονομική διακυβέρνηση. Με συνδυασμό μέτρων σχετικά την προσφορά και τη ζήτηση, η εν λόγω δράση πολιτικής θα πρέπει να περιλαμβάνει προώθηση των επενδύσεων, ανανέωση της δέσμευσης για κατάλληλα προγραμματισμένες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που θα βελτιώσουν την παραγωγικότητα, τις επιδόσεις ως προς την ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή και την οικονομική ανθεκτικότητα απέναντι στις κρίσεις, καθώς και άσκηση δημοσιονομικής ευθύνης, λαμβανομένων παράλληλα υπόψη των επιπτώσεών τους στην απασχόληση και την κοινωνία.

(7) Οι μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών μηχανισμών καθορισμού των μισθών, θα πρέπει να ακολουθούν τις εθνικές πρακτικές κοινωνικού διαλόγου και να παρέχουν την απαραίτητη ευκαιρία για μια ευρεία εξέταση των κοινωνικοοικονομικών θεμάτων, μεταξύ άλλων της βελτίωσης των πολιτικών ανταγωνιστικότητας, δημιουργίας θέσεων εργασίας, διά βίου μάθησης και κατάρτισης, καθώς και των πραγματικών εισοδημάτων.

(8) Τα κράτη μέλη και η Ένωση θα πρέπει επίσης να αντιμετωπίσουν τις κοινωνικές συνέπειες της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης και να επιδιώξουν την οικοδόμηση μιας κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς, η οποία να παρέχει στους πολίτες τα μέσα να προβλέπουν και να διαχειρίζονται τις αλλαγές και στην οποία να μπορούν να συμμετέχουν ενεργά στην κοινωνική και οικονομική ζωή, όπως έχει τονίσει η Επιτροπή στη σύσταση 2008/867/ΕΚ ([2]). Οι ανισότητες και οι διακρίσεις θα πρέπει να καταπολεμηθούν. Θα πρέπει να εξασφαλιστούν πρόσβαση και ευκαιρίες για όλους, και επίσης να μειωθεί η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός (μεταξύ άλλων όσον αφορά στα παιδιά), ιδίως με τη διασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας των αγορών εργασίας και των συστημάτων κοινωνικής προστασίας και με την άρση των εμποδίων της συμμετοχής στην εκπαίδευση, κατάρτιση και στην αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένων επενδύσεων στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα. Οι δυνατότητες των ατόμων με αναπηρίες να συμβάλουν στην οικονομική μεγέθυνση και την κοινωνική ανάπτυξη θα πρέπει να αξιοποιηθούν περαιτέρω. Καθώς δημιουργούνται νέα οικονομικά και επιχειρηματικά μοντέλα στους χώρους εργασίας στην Ένωση, αλλάζουν επίσης οι σχέσεις εργασίας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι σχέσεις εργασίας που πηγάζουν από τις νέες μορφές απασχόλησης διατηρούν και ενισχύουν το κοινωνικό πρότυπο της Ευρώπης.

(9) Στις 17 Νοεμβρίου 2017 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή υπέγραψαν μια διοργανική διακήρυξη για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων ([3]) ύστερα από εκτενή και ευρεία δημόσια διαβούλευση. Ο πυλώνας ορίζει 20 βασικές αρχές και δικαιώματα που έχουν σκοπό να στηρίξουν εύρυθμες και δίκαιες αγορές εργασίας και συστήματα πρόνοιας. Διαρθρώνονται γύρω από τρεις κατηγορίες: ίσες ευκαιρίες και πρόσβαση στην αγορά εργασίας, δίκαιες συνθήκες εργασίας και κοινωνική προστασία και ένταξη. Ο πυλώνας αποτελεί πλαίσιο αναφοράς για την παρακολούθηση των εργασιακών και κοινωνικών επιδόσεων των κρατών μελών, για την προώθηση των μεταρρυθμίσεων σε εθνικό επίπεδο και για την καθοδήγηση της ανανεωμένης διαδικασίας σύγκλισης σε όλη την Ευρώπη. Δεδομένης της σημασίας που έχουν οι εν λόγω αρχές για τον συντονισμό των διαρθρωτικών πολιτικών, οι κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση έχουν ευθυγραμμιστεί με τις αρχές του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.

(10) Ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων συνοδεύεται από πίνακα αποτελεσμάτων που χρησιμεύει στην εποπτεία της υλοποίησης και της προόδου του πυλώνα με την παρακολούθηση των τάσεων και των επιδόσεων σε όλα τα κράτη μέλη και την αξιολόγηση της προόδου προς την ανοδική κοινωνικοοικονομική σύγκλιση. Η ανάλυση αυτή θα τροφοδοτεί το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό της οικονομικής πολιτικής, όπου κρίνεται σκόπιμο.

(11) Οι ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές θα πρέπει να αποτελέσουν τη βάση για όλες τις ανά χώρα συστάσεις που ενδέχεται να απευθύνει το Συμβούλιο στα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να κάνουν πλήρη χρήση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και άλλων ενωσιακών ταμείων για την προαγωγή της απασχόλησης, της κοινωνικής ένταξης, της αναβάθμισης των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού, της διά βίου μάθησης και εκπαίδευσης, καθώς και

([1]) Απόφαση 2010/707/ΕΕ του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2010, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών (ΕΕ L 308 της 24.11.2010, σ. 46).

([2]) Σύσταση 2008/867/ΕΚ της Επιτροπής, της 3ης Οκτωβρίου 2008, σχετικά με την ενεργητική ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας (ΕΕ L 307 της 18.11.2008, σ. 11).

([3]) ΕΕ C 428 της 13.12.2017, σ. 10.

τη βελτίωση της δημόσιας διοίκησης. Αν και οι ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές απευθύνονται στα κράτη μέλη και στην Ένωση, θα πρέπει να εφαρμόζονται σε συνεργασία με όλες τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές, με τη στενή σύμπραξη των κοινοβουλίων, καθώς και των κοινωνικών εταίρων και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών.

(12) Η Επιτροπή Απασχόλησης και η Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας θα πρέπει να παρακολουθούν τον τρόπο υλοποίησης των σχετικών πολιτικών υπό το πρίσμα των κατευθυντήριων γραμμών για τις πολιτικές απασχόλησης, σε εκπλήρωση των οικείων και βασισμένων στη Συνθήκη εντολών τους. Αυτές οι επιτροπές και άλλα προπαρασκευαστικά όργανα του Συμβουλίου που ενέχονται στον συντονισμό των οικονομικών και κοινωνικών πολιτικών θα πρέπει να συνεργάζονται στενά. Ο διάλογος πολιτικής ανάμεσα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή θα πρέπει να συνεχιστεί, ιδίως όσον αφορά τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών.

(13) Ζητήθηκε η γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Εγκρίνονται οι κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών που παρατίθενται στο παράρτημα. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές αποτελούν μέρος των ολοκληρωμένων κατευθυντήριων γραμμών για την «Ευρώπη 2020».

Άρθρο 2

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές του παραρτήματος στις πολιτικές τους για την απασχόληση και στα προγράμματα μεταρρυθμίσεων τους, επί των οποίων θα υποβληθεί έκθεση σύμφωνα με το άρθρο 148 παράγραφος 3 ΣΛΕΕ.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 16 Ιουλίου 2018.

Για το Συμβούλιο
Η Πρόεδρος
J. BOGNER-STRAUSS

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κατευθυντήρια γραμμή 5: Τόνωση της ζήτησης εργασίας

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διευκολύνουν τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας, μεταξύ άλλων μειώνοντας τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις στις προσλήψεις, ενισχύοντας την υπεύθυνη επιχειρηματικότητα και την πραγματική αυτοαπασχόληση και, ειδικότερα, στηρίζοντας τη δημιουργία και την ανάπτυξη των πολύ μικρών και των μικρών επιχειρήσεων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν ενεργά την κοινωνική οικονομία και να τονώσουν την κοινωνική καινοτομία. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρύνουν ειδικά τις καινοτόμες μορφές εργασίας που δημιουργούν ευκαιρίες ποιοτικής απασχόλησης.

Η φορολογική επιβάρυνση θα πρέπει να μετατοπιστεί από την εργασία σε άλλες πηγές φορολογίας που είναι λιγότερο επιζήμιες για την απασχόληση και την ανάπτυξη, λαμβανομένης υπόψη της αναδιανεμητικής επίδρασης του φορολογικού συστήματος, με εξασφάλιση της προστασίας των εσόδων για επαρκή κοινωνική προστασία και δαπάνες για την ενίσχυση της ανάπτυξης.

Σεβόμενα την αυτονομία των κοινωνικών εταίρων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρύνουν διαφανείς και προβλέψιμους μηχανισμούς καθορισμού των μισθών, που επιτρέπουν τη δυνατότητα ανταπόκρισης των μισθών στις εξελίξεις της παραγωγικότητας και παρέχουν δίκαιους μισθούς για αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο. Οι εν λόγω μηχανισμοί θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις διαφορές ως προς τα επίπεδα δεξιοτήτων και τις αποκλίσεις όσον αφορά τις οικονομικές επιδόσεις ανά περιφέρειες, κλάδους και εταιρείες. Με σεβασμό των εθνικών πρακτικών, τα κράτη μέλη και οι κοινωνικοί εταίροι θα πρέπει να εξασφαλίσουν επαρκή επίπεδα ελάχιστου μισθού, λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις τους στην ανταγωνιστικότητα, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη φτώχεια των εργαζομένων.

Κατευθυντήρια γραμμή 6: Ενίσχυση της προσφοράς εργασίας και βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση, σε δεξιότητες και σε ικανότητες

Στο πλαίσιο των τεχνολογικών, περιβαλλοντικών και δημογραφικών αλλαγών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν την παραγωγικότητα και την απασχολησιμότητα, σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, μέσω σωστής παροχής κατάλληλων γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων καθ' όλη τη διάρκεια της εργασιακής ζωής, που να ανταποκρίνονται στις τρέχουσες και μελλοντικές ανάγκες της αγοράς εργασίας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να πραγματοποιήσουν τις απαραίτητες επενδύσεις τόσο στην αρχική όσο και στη συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση (διά βίου μάθηση). Θα πρέπει να συνεργαστούν με τους κοινωνικούς εταίρους, τους φορείς παροχής εκπαίδευσης και κατάρτισης, τις επιχειρήσεις και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη για να αντιμετωπίσουν τις διαρθρωτικές αδυναμίες στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, ώστε να παρέχεται ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, κατάρτιση και διά βίου μάθηση. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιδιώκουν την εξασφάλιση της μεταφοράς των δικαιωμάτων κατάρτισης κατά τις επαγγελματικές μεταβάσεις. Αυτό θα πρέπει να επιτρέψει σε όλους να προβλέπουν και να προσαρμόζονται καλύτερα στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, καθώς και να διαχειρίζονται επιτυχώς τις μεταβάσεις, έτσι ώστε η οικονομία συνολικά να είναι πιο ανθεκτική στις κρίσεις.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν τις ίσες ευκαιρίες για όλους στην εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένης της προσχολικής εκπαίδευσης. Θα πρέπει να αυξήσουν τα συνολικά επίπεδα εκπαίδευσης, ιδίως για όσους έχουν λιγότερα προσόντα και για εκπαιδευόμενους που προέρχονται από μειονεκτικό περιβάλλον. Θα πρέπει να διασφαλίσουν την ποιότητα των μαθησιακών αποτελεσμάτων, να ενισχύσουν τις βασικές δεξιότητες, να μειώσουν τον αριθμό των νέων που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο και να αυξήσουν τη συμμετοχή των ενηλίκων στη συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενισχύσουν τη μάθηση με βάση την εργασία στο πλαίσιο των συστημάτων τους επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (μεταξύ άλλων μέσω ποιοτικών και αποτελεσματικών θέσεων μαθητείας), να βελτιώσουν τη σύνδεση της αγοράς εργασίας με την τριτοβάθμια εκπαίδευση, να βελτιώσουν την παρακολούθηση και πρόβλεψη των δεξιοτήτων, να προβάλουν περισσότερο και να καταστήσουν συγκρίσιμες τις δεξιότητες και να πολλαπλασιάσουν τις ευκαιρίες για αναγνώριση και επικύρωση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων που αποκτώνται εκτός του επίσημου πλαισίου εκπαίδευσης και κατάρτισης. Θα πρέπει να αναβαθμίσουν και να αυξήσουν την προσφορά και την αξιοποίηση της ευέλικτης συνεχιζόμενης επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να υποστηρίξουν τους ενήλικους με χαμηλό επίπεδο δεξιοτήτων για να διατηρήσουν ή να αναπτύξουν τη μακροπρόθεσμη απασχολησιμότητά τους, ενισχύοντας την πρόσβαση σε μαθησιακές ευκαιρίες υψηλής ποιότητας και την αξιοποίηση των ευκαιριών αυτών, μέσω της δημιουργίας διαδρομών αναβάθμισης των δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης των δεξιοτήτων, της προσφοράς εκπαίδευσης και κατάρτισης που αντιστοιχεί στις ευκαιρίες της αγοράς εργασίας, καθώς και της επικύρωσης και της αναγνώρισης των δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν.

Η ανεργία και η αεργία θα πρέπει να αντιμετωπιστούν, μεταξύ άλλων με την αποτελεσματική, έγκαιρη, συντονισμένη και εξατομικευμένη βοήθεια που βασίζεται στην υποστήριξη για την αναζήτηση εργασίας, κατάρτισης και απόκτησης νέων προσόντων. Για να μειωθεί σημαντικά και να προληφθεί η μακρόχρονη και διαρθρωτική ανεργία, θα πρέπει να εφαρμοστούν ολοκληρωμένες στρατηγικές που περιλαμβάνουν εμπεριστατωμένη ατομική αξιολόγηση το αργότερο ύστερα από 18 μήνες ανεργίας. Η ανεργία των νέων και το ζήτημα των νέων εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης θα πρέπει να συνεχίσει να αντιμετωπίζεται με την πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και τη διαρθρωτική βελτίωση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην απασχόληση, μεταξύ άλλων μέσω της πλήρους εφαρμογής των εγγυήσεων για τη νεολαία ([1]).

([1]) ΕΕ C 120 της 26.4.2013, σ. 1.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποσκοπούν σε άρση των αντικινήτρων και των εμποδίων, και στην παροχή κινήτρων για συμμετοχή στην αγορά εργασίας ιδίως για όσους είναι περισσότερο απομακρυσμένοι από την αγορά εργασίας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποστηρίζουν ένα κατάλληλο περιβάλλον εργασίας για τα άτομα με αναπηρίες, μεταξύ άλλων μέσω στοχοθετημένης χρηματοδοτικής στήριξης και υπηρεσιών που τους επιτρέπουν να συμμετέχουν στην αγορά εργασίας και στην κοινωνία.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίσουν την ισότητα των φύλων και την αυξημένη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων εξασφαλίζοντας ίσες ευκαιρίες και επαγγελματική εξέλιξη και εξαλείφοντας τα εμπόδια στη συμμετοχή. Το μισθολογικό χάσμα μεταξύ των φύλων πρέπει να εκμηδενιστεί, μεταξύ άλλων εξασφαλίζοντας την ίση αμοιβή για ίση εργασία ή εργασία ίσης αξίας. Η συμφιλίωση επαγγελματικής, οικογενειακής και προσωπικής ζωής για γυναίκες και άνδρες θα πρέπει να προωθηθεί, ιδίως μέσω της πρόσβασης σε μακροχρόνιες και οικονομικά προσιτές, υψηλής ποιότητας υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίσουν ότι οι γονείς και όλα τα πρόσωπα με υποχρεώσεις φροντίδας έχουν πρόσβαση σε αρμόζουσες άδειες για οικογενειακούς λόγους και ευέλικτες ρυθμίσεις εργασίας, με στόχο την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής, οικογενειακής και προσωπικής ζωής, και να προωθήσουν την ισορροπημένη χρήση των εν λόγω δικαιωμάτων μεταξύ γυναικών και ανδρών.

Κατευθυντήρια γραμμή 7: Βελτίωση της λειτουργίας των αγορών εργασίας και της αποτελεσματικότητας του κοινωνικού διαλόγου

Προκειμένου να επωφεληθούν από ένα δραστήριο και παραγωγικό εργατικό δυναμικό και νέους τρόπους εργασίας και επιχειρηματικά μοντέλα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεργαστούν με τους κοινωνικούς εταίρους όσον αφορά τις αρχές ευελιξίας και ασφάλειας, εξισορροπώντας δικαιώματα και υποχρεώσεις. Θα πρέπει να μειώσουν και να αποτρέψουν τον κατακερματισμό στο εσωτερικό των αγορών εργασίας, να καταπολεμήσουν την αδήλωτη εργασία και να προωθήσουν τη μετάβαση σε μορφές απασχόλησης αορίστου χρόνου. Οι κανόνες για την προστασία της απασχόλησης, το εργατικό δίκαιο και οι θεσμοί θα πρέπει στο σύνολό τους να παρέχουν, αφενός, το κατάλληλο περιβάλλον για προσλήψεις και, αφετέρου, την απαραίτητη ευελιξία στους εργοδότες να προσαρμόζονται γρήγορα στις μεταβολές της οικονομικής συγκυρίας, διατηρώντας ταυτόχρονα τη δέουσα ασφάλεια και ένα υγιές, ασφαλές και κατάλληλα προσαρμοσμένο περιβάλλον εργασίας για τους εργαζόμενους. Θα πρέπει να αποτρέπονται οι σχέσεις απασχόλησης που οδηγούν σε επισφαλείς συνθήκες εργασίας, μεταξύ άλλων με την καταπολέμηση της κατάχρησης των άτυπων συμβάσεων. Θα πρέπει να εξασφαλιστεί η πρόσβαση σε αποτελεσματικό και αμερόληπτο μηχανισμό επίλυσης διαφορών καθώς και το δικαίωμα επανόρθωσης, το οποίο περιλαμβάνει την καταβολή εύλογης αποζημίωσης, σε περιπτώσεις καταχρηστικής απόλυσης.

Οι πολιτικές θα πρέπει να έχουν ως στόχο τη βελτίωση και την υποστήριξη της συμμετοχής στην αγορά εργασίας, της αντιστοίχισης και των μεταβάσεων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενεργοποιούν και να διευκολύνουν αποτελεσματικά αυτούς που μπορούν να συμμετέχουν στην αγορά εργασίας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα των ενεργών πολιτικών για την αγορά εργασίας διευρύνοντας τη στόχευση, την εμβέλεια και την κάλυψή τους και συνδέοντάς τες καλύτερα με την εισοδηματική στήριξη στους ανέργους, για όσο αναζητούν εργασία και με βάση τα δικαιώματα και τις ευθύνες τους. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να στοχεύουν στη δημιουργία πιο αποδοτικών και αποτελεσματικών δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης, εξασφαλίζοντας έγκαιρη και εξατομικευμένη βοήθεια σε όσους αναζητούν εργασία, στηρίζοντας τη ζήτηση της αγοράς εργασίας και εφαρμόζοντας διαχείριση βάσει επιδόσεων.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν στους ανέργους επαρκή επιδόματα ανεργίας με εύλογη διάρκεια, σύμφωνα με τις εισφορές τους και τους εθνικούς κανόνες επιλεξιμότητας. Τα εν λόγω επιδόματα δεν θα πρέπει να λειτουργούν ως αντικίνητρο για τη γρήγορη επιστροφή στην απασχόληση και θα πρέπει να συνοδεύονται από ενεργές πολιτικές για την αγορά εργασίας.

Η κινητικότητα των εκπαιδευομένων και των εργαζομένων θα πρέπει να προωθηθεί με στόχο την ενίσχυση των δεξιοτήτων απασχολησιμότητας και την αξιοποίηση του πλήρους δυναμικού της ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας. Θα πρέπει να αρθούν τα εμπόδια για την κινητικότητα στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, των επαγγελματικών και ατομικών συντάξεων και στην αναγνώριση των προσόντων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι οι διοικητικές διαδικασίες δεν αποτελούν περιττό εμπόδιο για τους εργαζόμενους από άλλα κράτη μέλη που αποδέχονται μια θέση εργασίας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να αποτρέπουν την καταχρηστική εφαρμογή υφισταμένων κανόνων και να αντιμετωπίζουν πιθανότητες «φυγής εγκεφάλων» από ορισμένες περιοχές.

Με βάση τις υφιστάμενες εθνικές πρακτικές, και προκειμένου να υπάρξει πιο αποτελεσματικός κοινωνικός διάλογος και να επιτευχθούν καλύτερα κοινωνικοοικονομικά αποτελέσματα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν την έγκαιρη και ουσιαστική συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στον σχεδιασμό και την εφαρμογή μεταρρυθμίσεων και πολιτικών σε θέματα απασχόλησης, κοινωνικά και, κατά περίπτωση, οικονομικά θέματα, μεταξύ άλλων με την παροχή στήριξης για την ενίσχυση των ικανοτήτων των κοινωνικών εταίρων. Οι κοινωνικοί εταίροι θα πρέπει να ενθαρρύνονται να διαπραγματεύονται και να συνάπτουν συλλογικές συμβάσεις σε ζητήματα που τους αφορούν, με πλήρη σεβασμό της αυτονομίας τους και του δικαιώματος στη συλλογική δράση.

Όπου κρίνεται σκόπιμο και βασιζόμενα στις υφιστάμενες εθνικές πρακτικές, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν υπόψη την εμπειρία των σχετικών οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών όσον αφορά την απασχόληση και τα κοινωνικά ζητήματα.

Κατευθυντήρια γραμμή 8: Προαγωγή των ίσων ευκαιριών για όλους, προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν αγορές εργασίας χωρίς αποκλεισμούς, ανοιχτές σε όλους, θεσπίζοντας αποτελεσματικά μέτρα για την καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και την προαγωγή των ίσων ευκαιριών για τις υποεκπροσωπούμενες ομάδες στην αγορά εργασίας. Θα πρέπει να διασφαλίσουν την ίση μεταχείριση όσον αφορά την απασχόληση, την κοινωνική προστασία, την εκπαίδευση και την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες, ανεξαρτήτως φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εκσυγχρονίσουν τα συστήματα κοινωνικής προστασίας ώστε να παρέχουν ουσιαστική, αποτελεσματική, βιώσιμη και επαρκή κοινωνική προστασία σε όλα τα στάδια της ζωής του ατόμου, με την ενθάρρυνση της κοινωνικής ένταξης και της ανοδικής κοινωνικής κινητικότητας, με την παροχή κινήτρων για τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας και με την αντιμετώπιση των ανισοτήτων, μεταξύ άλλων με τον σχεδιασμό των συστημάτων φορολογίας και παροχών. Η συμπλήρωση των καθολικών προσεγγίσεων με επιλεκτικές θα βελτιώσει την αποτελεσματικότητα των συστημάτων κοινωνικής προστασίας. Ο εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας θα πρέπει να οδηγήσει στη βελτίωση της πρόσβασης, της βιωσιμότητας, της επάρκειας και της ποιότητας.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν ολοκληρωμένες στρατηγικές και στρατηγικές πρόληψης με τον συνδυασμό των τριών συνιστωσών της ενεργού ένταξης: επαρκής εισοδηματική στήριξη, αγορές εργασίας χωρίς αποκλεισμούς και πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες, κάλυψη των ατομικών αναγκών. Τα συστήματα κοινωνικής προστασίας θα πρέπει να εξασφαλίζουν επαρκείς παροχές ελάχιστου εισοδήματος για κάθε άνθρωπο που δεν διαθέτει αρκετούς πόρους και να προωθούν την κοινωνική ένταξη, παρακινώντας τα άτομα να συμμετέχουν ενεργά στην αγορά εργασίας και στην κοινωνία.

Η διαθεσιμότητα οικονομικά προσιτών, προσπελάσιμων και ποιοτικών υπηρεσιών, όπως η προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, η εξωσχολική φροντίδα, η εκπαίδευση, η κατάρτιση, η στέγαση, οι υπηρεσίες υγείας και η μακροχρόνια περίθαλψη είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της ισότητας των ευκαιριών, μεταξύ άλλων για τις γυναίκες, τα παιδιά και τους νέους. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης της φτώχειας των εργαζομένων και της παιδικής φτώχειας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν την πρόσβαση όλων στις βασικές υπηρεσίες. Για όσους έχουν ανάγκη ή βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν πρόσβαση σε επαρκή κοινωνική στέγαση ή στεγαστική βοήθεια. Η έλλειψη στέγης θα πρέπει να αντιμετωπιστεί με εξειδικευμένο τρόπο. Θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ειδικές ανάγκες των ατόμων με αναπηρίες.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίσουν έγκαιρη πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή προληπτική και θεραπευτική υγειονομική περίθαλψη καθώς και μακροχρόνια περίθαλψη υψηλής ποιότητας, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα.

Λόγω της αύξησης της μακροζωίας και των δημογραφικών αλλαγών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να κατοχυρώσουν την επάρκεια και τη βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων για εργαζόμενους και αυτοαπασχολούμενους, παρέχοντας ίσες ευκαιρίες σε γυναίκες και άνδρες να αποκτήσουν συνταξιοδοτικά δικαιώματα, μεταξύ άλλων μέσω συμπληρωματικών συστημάτων για τη διασφάλιση επαρκούς εισοδήματος. Οι μεταρρυθμίσεις των συνταξιοδοτικών συστημάτων θα πρέπει να στηρίζονται από μέτρα παράτασης του επαγγελματικού βίου, όπως η αύξηση της πραγματικής ηλικίας συνταξιοδότησης, και να πλαισιώνονται από στρατηγικές ενεργού γήρανσης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να καθιερώσουν έναν εποικοδομητικό διάλογο με τα ενδιαφερόμενα μέρη και να επιτρέψουν την κατάλληλη σταδιακή εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων.